

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.II.30.166/2013/5.szám

A Szegedi Ítéltábla az M. Kovács Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. M. Kovács Beáta ügyvéd) által képviselt felperesnek - a Sulyok és Ádám Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Ádám Attila ügyvéd) által képviselt I. r., a dr. Papp Róbert ügyvéd által képviselt „II. r., III. r., IV. r., és V. r. alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyéb követelés érvényesítése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2013. március 28. napján kelt 7.G.40.007/2013/9. számú ítélete ellen a felperes 11. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság határozatát részítéletnek tekinti, annak a felperes és az I. r. alperes között 2005. október 27. napján létrejött lízingszerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyja. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és ugyanezt a bíróságot a per további tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 20 000 (húszezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Köteles a felperes megfizetni a Magyar Államnak az adóhatóság külön felhívására 48 000 (negyvennyolcezer) Ft másodfokú eljárási illetéket.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes és a **(N.) Kft.** 2005. október 12. napján adásvételi előszerződést kötöttek, amelyben vállalták, hogy a **(település neve, ingatlan címe, hrsz.-a)** számú ingatlan 1585/10000 tulajdoni hányada tulajdonjogának átruházására legkésőbb 2005. november 15. napjáig adásvételi szerződést kötnek egymással. A felperes, mint vevő 12 500 000 Ft megfizetését vállalta azzal, hogy az előszerződés aláírásakor 2 500 000 Ft-ot megfizetett az eladónak.

A **(N.) Kft.** a 2005. október 27. napján kelt adásvételi szerződéssel az említett ingatlan

tulajdonjogát pénzügyi lízingbeadás céljából az I. r. alperesre ruházta át azzal, hogy elismerte, miszerint a 12 500 000 Ft vételárból 2 500 000 Ft-ot már átvett. Az I. r. alperes vállalta a fennmaradó 10 000 000 Ft öt banki napon belül történő megfizetését.

A felperes és az I. r. alperes ugyanezen a napon lízingszerződést kötöttek a fenti ingatlan 1585/10000 tulajdoni hányadára. A szerződés 4. pontja mértékadó devizanemként a svájci frankot (CHF) jelölte meg, az 5. pont pedig a lízingbevevő által teljesítendő fizetési kötelezettséget részletezte akként, hogy „hitelminősítési díj: 100 000 Ft, tőketartozás (lízingtárgy szerződés szerinti ára) 10 250 000 Ft, áfa 2 562 500 Ft, maradványérték nincs.” A szerződés ugyanezen pontjában a felek a fizetendő összes lízingdíj összegét 15 445 140 Ft-ban határozták meg azzal, hogy azt a felperesnek 96, egyenként 131 590 Ft összegű részletekben kell megfizetnie.

A szerződés 1. pontja értelmében az egyedi lízingszerződésben nem szabályozott kérdéseket az annak elválaszthatatlan részét képező PLA/20040914/IFI megjelölésű üzletszabályzat tartalmazza. A felperes a szerződés 2. pontjában rögzített nyilatkozatában elismerte, hogy az üzletszabályzatot átvette, megismerte, azt magára nézve kötelezőnek fogadja el.

A lízingszerződésben megjelölt, I. r. alperes által kidolgozott PLA/20040914/IFI megjelölésű Üzletszabályzat - egyebek mellett - a következő rendelkezéseket tartalmazta:

- I/7. „Lízingdíj: A lízingdíj magában foglalja a Lízingbevevő tőketartozását (a lízingtárgy szerződés szerinti ára) és a tőkére számított ÁFÁ-t, kezelési költséget, valamint a kamatot”.

- I/8. „Mértékadó devizanem: Az egyedi lízingszerződésben meghatározott devizanem. Amennyiben a mértékadó devizanem forint, úgy értelemszerűen a kamatváltozás II-re és a kamatváltozás III-ra vonatkozó rendelkezések nem kerülnek alkalmazásra”.

- I/9.c. „Mértékadó kamatláb: Amennyiben a mértékadó devizanem egyéb - forinttól vagy EURO-tól eltérő -, úgy a Reuter Monitor Money Rate Service „LIBO” elnevezésű oldalán a mértékadó devizanemben hat hónapos kamatperiódusra közölt, éves százalékban kifejezett LIBOR kamatláb a mérvadó”.

- I/10. „Árfolyam: A Takarékbank Rt. által a mértékadó devizanemre kiemelt ügyfelek számára jegyzett hivatalos, forintban kifejezett árfolyam”.

- I/11. „Mértékadó árfolyam: A mértékadó devizanem vételi árfolyama az egyedi lízingszerződés létrejötte napján”.

- I/13.a. „Kamatváltozás I.: A mértékadó kamatláb változásának függvényében meghatározott kamatkülönbözet”.

- I/13.b. „Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás): A mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet:

Kamatváltozás II. = fizetési kötelezettség x ((fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam/mértékadó árfolyam) - 1)."

- I/13.c. „Kamatváltozás III. (árfolyamváltozás): A lízingszerződés futamidő lejártá előtti megszűnésekor fizetendő - ki nem terhelt - kamatkülönbözet, amelynek mértéke a szerződés megszűnésének eseteit szabályozó rendelkezésekben külön kerül meghatározásra.”

Gf.II.30.166/2013/5.szám

- I/15. „Kezelési költség: A szerződés futamidő alatti kezelés érdekében felmerülő költségeket magában foglaló díj, amelynek mértékét és esedékességét a Felek az egyedi lízingszerződésben határozzák meg”.
- II/4. „A Lízingbeadó jogosult a kamatváltozás I. szerint az egyedi lízingszerződésben meghatározott, még ki nem fizetett lízingdíjakat egyoldalúan megváltoztatni, amennyiben a mértékadó kamatláb változik. A lízingdíj módosítása a Lízingbevevő értesítésével lép hatályba”.
- II/5. „Az esedékessé vált lízingdíjakra jutó kamatváltozás II-t a Lízingbeadó utólag - a hirdetményben közzétett gyakorisággal - terheli ki, amennyiben a még ki nem terhelt valamennyi kamatváltozás II. összege legalább a hirdetményben meghatározott mértéket eléri. A szerződés megszűnésekor a Lízingbeadó a ki nem terhelt valamennyi kamatváltozás II-t kiterheli, illetve jóváírja”.

A felperes a 2011. november 9. napján kelt levelében a lízingszerződést, valamint az üzletszabályzat egyes rendelkezéseit tisztességtelen szerződési feltételekre hivatkozva megtámadta.

A felperes a Szegedi Törvényszéken 7.G.40.314/2011. szám alatt előterjesztett, majd módosított keresetében kérte annak megállapítását, hogy az egyedi lízingszerződés 4. pontja, valamint az üzletszabályzat általa megjelölt rendelkezései érvénytelenek. Kérte továbbá, hogy a bíróság állapítsa meg, miszerint a forint pénznemben meghatározott teljes tartozását megfizette, ezáltal a lízingszerződésben megjelölt ingatlanhányad tulajdonosává vált, ezért az I. r. alperest a tulajdonjog átruházásához szükséges nyilatkozat kiadására, a II-V. r. alpereseket pedig tulajdonjoga megállapításának tűrésére kötelezze. Álláspontja szerint az I. r. alperes a szerződés megkötésének időpontjában hatályos jogszabályi háttér nélkül kötötte ki irányadó devizanemként a svájci frankot mind az egyedi lízingszerződésben, mind pedig az Üzletszabályzatban. Hangsúlyozta, hogy a kölcsön összegét az I. r. alperes forintban nyújtotta, és a vételárat is forint pénznemben egyenlítette ki az eladónak. A felek között nem jött létre egyező akaratnyilvánítás svájci frank szolgáltatására, és a lízingdíjat sem ebben határozták meg. Állítása szerint az I. r. alperesi Üzletszabályzat rendelkezései, mint általános szerződési feltételek nem váltak a szerződés részévé, mert azokat nem állt módjában megismerni. Amennyiben pedig a szerződés részévé váltak, úgy a 2004. évi Üzletszabályzat II/4., 5., III/1.b., f., g., VI/4.a. b., d., e., h. i., VI/6., 7., 8., VII/1.b., VII/2.b-d. pontjai tisztességtelenek, mivel az I. r. alperes számára indokolatlanul egyoldalú előnyös feltételeket tartalmaznak, ezért a Ptk. 209/A. § (1) - (2) bekezdése alapján érvénytelenek. Másodlagos jogcímként a megjelölt üzletszabályzati rendelkezések jogszabályba ütközés okán való érvénytelenségére hivatkozott. Álláspontja szerint a II/4-5. pont a Ptk. 232. § (3) bekezdésébe ütközik, a III/1.b., f., g. pontjai a Ptk. 232. § (3) bekezdésének és 241. § (1) bekezdésének megkerülésére irányulnak, ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján érvénytelenek. . A részleges érvénytelenség jogkövetkezményeként annak megállapítását kérte, hogy az üzletszabályzat fent megjelölt pontjai nem vonatkoznak a közte és az I. r. alperes között létrejött lízingszerződésre.

Az I. r. alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a felperes az egyes szerződési feltételeket azok tisztességtelenségére hivatkozással elkésetten támadta meg, a semmisségi jogcímre alapított megállapítási pernek pedig hiányoznak az eljárásjogi feltételei.

A II-V. r. alperesek a keresetet elismerték.

Az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletével megállapította, hogy a 2005. október 27. napján kelt lízingszerződés CHF devizanemben a felek között nem jött létre. Erre tekintettel a PLA/20040914/IFI Üzletszabályzat II/4., 5., III/1.b., f., g., a VI/4.a., b. és a VII/1.b. pontjaiban írt rendelkezések érvénytelenek, illetve a felperes és az I. r. alperes közötti elszámolás során nem alkalmazhatók. A szerződést 12 812 500 Ft tőkeösszeg és összesen 15 445 140 Ft lízingdíj vonatkozásában a határozat meghozatalának időpontjáig hatályossá nyilvánította. Ezt meghaladóan az egyes szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasította. Egyidejűleg megállapította, hogy a tulajdonjog megállapítása és annak bejegyzése, valamint a tűrésre kötelezés iránti kereset jogalapja fennáll.

Az I. r. alperes fellebbezése alapján eljáró Szegedi Ítéltábla Gf.II.30.395/2012/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A felperes másodfokú eljárással felmerült költségét 400 000 Ft-ban, az I. r. alperesét 1 635 600 Ft-ban állapította meg.

Az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben megállapította, alaptalanul hivatkozik a felperes arra, hogy a lízingszerződés nem jött létre svájci frank devizanemben. Rámutatott, a felek szerződésének tartalmát az egyedi lízingszerződés, valamint a szerződéskötéskor hatályos, a felperes által átvett Üzletszabályzat együttesen határozzák meg. Az egyedi lízingszerződés 4. pontjában a felek mértékadó devizanemként a svájci frankot jelölték meg. Az Üzletszabályzat I/8. pontja (mértékadó devizanem) és 13. pontjának (kamatváltozás) fogalom-meghatározásai, továbbá a III/1.b. pontja alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felek valós ügyleti akarata deviza alapú lízingszerződés megkötésére irányult. Hangsúlyozta, a deviza alapú hitelezés lényege, hogy a kölcsön folyósítása és törlesztése forintban történik, devizában történő pénzmozgás ténylegesen nincs, az aktuális deviza árfolyam csupán az elszámolás alapját képezi. E szerződési tartalom a felperes számára az adott helyzetben elvárható gondosság, kellő körültekintés mellett felismerhető kellett legyen. A szerződés létrejöttét nem érinti, hogy az egyedi szerződés kizárólag a mértékadó devizanemet tartalmazza, és a lízingdíj svájci frank devizanemben történő meghatározása nem történt meg. Iránymutatásul adta az elsőfokú bíróságnak, hogy a megismételt eljárásban vizsgálja, a felperes által megjelölt szerződési kikötések érvénytelensége jogszabályba ütközés okán megállapítható-e. Osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy az egyes szerződési feltételek érvénytelensége a megtámadás elkésettsége következtében nem állapítható meg arra alapítottn, hogy azok tisztességtelen szerződési kikötésnek minősülnek. Utalt arra, hogy a megtámadási határidő elteltét követően a megtámadási okot kimerítő tényállásra alapítottn a szerződés érvénytelensége jóerkölcsbe ütközés címén nem állapítható meg.

Gf.II.30.166/2013/5.szám

A megismételt eljárásban a felperes a keresetét fenntartotta. Egyebek között kiemelte, hogy az Üzletszabályzat I/9.c. pontja nem felel meg az átláthatóság követelményének, abból ugyanis a mértékadó kamatláb szerződéskötéskori mértéke nem állapítható meg. Álláspontja szerint az Üzletszabályzat I/13.b. és c., a II/4. és II/5. pontjai a Ptk. 4. §-ába és a Ptk. 200. §-ába ütköznek, és nem elégítik ki a Hpt. 2. számú melléklete III. fejezet 7. pontjának követelményeit. Utalt arra, hogy az üzletszabályzat kamatkülönbözetként határozza meg az árfolyamváltozást, holott a bank rendes üzleti kockázatába tartozik a kamatváltozás, az I. r. alperes azt megalapozottan nem követelheti, ezért ezek a rendelkezések a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján jogszabály megkerülésére irányulnak, emiatt semmisek.

Az I. r. alperes a pontosított kereset elutasítását kérte, részletesen kifejtve jogi érveit valamennyi per tárgyává tett szerződési kikötés érvénytelensége kapcsán, hangsúlyozva, hogy a felperes által hivatkozott Hpt. rendelkezések a perbeli szerződésre nem irányadóak, mert azok a fogyasztási és lakossági kölcsönszerződésre vonatkoznak.

A II-V. r. alperesek a megismételt eljárásban nyilatkozatot nem tettek.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 2 397 600 Ft perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 926 700 Ft eljárási illetéket.

Határozatának indokolásában megállapította, hogy a perbeli pénzügyi lízingszerződés nem fogyasztói szerződés, ezért arra a Hpt. 212-214. §-ának rendelkezései nem alkalmazhatók. Rámutatott, a más jogágak kötelező jogi szabályait sértő szerződés a polgári jog szempontjából akkor tekinthető érvénytelennek, ha a más jogági törvény kifejezetten rögzíti, hogy az adott jogi norma megsértése egyúttal a szerződés érvénytelenségét is okozza, vagy pedig annak értelmezéséből az állapítható meg, hogy a külön jogszabály az egyéb más jogági szankciók mellett a szerződés érvényességét sem kívánja megengedni. Mindezek előrebocsátása után egyenként vizsgálta a per tárgyává tett szerződési kikötéseket.

Nem találta elfogadhatónak azt a felperesi érvelést, miszerint a „mértékadó devizanem: CHF” szerződéses rendelkezés a Ptk. 231-232. §-ába ütközik, illetve hogy ezeknek a jogszabályi rendelkezéseknek, valamint a Ptk. 207. § (1) bekezdésének megkerülését célozza. Ismertette a deviza alapú hitelezés lényegét, és utalt arra, hogy a szerződéskötés időpontjában hatályos 41/1997. (III.5.) Korm. rendelet 11/B. §-a is ismerte a deviza alapú kölcsön (lízing) fogalmát. Álláspontja szerint a lízingszerződésben a teljes hiteldíj mutatót nem kell meghatározni, erre vonatkozó kötelező jogszabályi előírás a szerződéskötéskor nem volt. Ezzel szemben megállapítható, hogy a felek a szerződésben meghatározták a tőkerészt, a kamatösszeg pedig kiszámítható a tőkerésznek a lízingdíjból történő levonásával. Ez a különbség adja meg az adott naptári napon érvényes kamatrészt, amely az üzletszabályzat és a deviza alapú elszámolás következtében a futamidő alatt

változó. Megjegyezte továbbá, hogy ettől függetlenül sem lehet a lízingszerződés érvénytelenségét megállapítani, a kamat meghatározásának hiányához ugyanis a Hpt. ilyen jogkövetkezményt nem fűz.

- 6 -

Megállapította, hogy az Üzletszabályzat I/9.c. pontja nem ütközik a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe, az ugyanis egyértelműen meghatározza a kamatot, annak mértéke a mindenkor időpillanatban pontosan megállapítható. Kifejtette, a kötelelem nemcsak akkor tekinthető meghatározottnak, ha azt pontosan,összepszerűen vagy %-os formában adják meg, hanem akkor is, ha annak számítási módját meghatározzák.

A I/13.b. és c. pontok, valamint II/4-5. pontok vizsgálata során rámutatott, azok tisztességtelenségre alapított megtámadását a felperes elmulasztotta, a Ptk. 4. §-ában írt alapelvre hivatkozással ugyanezen okra hivatkozással az adott feltételek érvényessége nem vizsgálható. Rámutatott, a I/13.b. pont definíciójából egyértelműen megállapítható, hogy az a mértékadó devizanem árfolyamváltozásából eredő lízingdíj-különbözet elszámolásának a módszerét adja meg, függetlenül attól, hogy azt a „kamatváltozás II.” elnevezéssel jelöli, míg a I/13.c. pont ténylegesen a kamat mértékében bekövetkező változás elszámolására vonatkozik.

Megalapozatlannak találta a további szerződési feltételek jogszabályba ütközés címén való érvénytelenségére való felperesi hivatkozást is, részletesen kifejtve az erre vonatkozó álláspontját.

15 445 100 Ft perérték alapulvételével döntött a perköltség és az eljárási illeték viseléséről.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával annak megállapítását kérte, hogy a perbeni lízingszerződés „mértékadó devizanem: CHF” kitétele, továbbá a szerződés részét képező Üzletszabályzat I/9.c. pontja, valamint I/13.b., c. és II/4., II/5. pontjainak árfolyamváltozásra vonatkozó rendelkezései jogszabályba (a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe, valamint 2. számú melléklete III.7. pontjába) ütköznek, illetve jogszabály (a Ptk. 207. § és a Hpt. 210. § (2) bekezdés) megkerülésére irányulnak, ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdése és 237. § (3) bekezdése alapján semmisek. Kérte továbbá a tulajdoni igényre vonatkozó keresete elbírálását, valamint az elsőfokú perköltség viselésére vonatkozó rendelkezés 600 000 Ft-os perérték alapján történő megváltoztatását. Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett rendelkezéseinek hatályon kívül helyezésére és e körben az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítására irányult. Fellebbezési érvelése szerint a szerződés 4. pontjában megjelölt „Mértékadó devizanem: CHF” kitétel az árfolyamváltozással kapcsolatos, így ennek a pontnak kellene tartalmaznia azt, hogy a lízingbevevőt a futamidő alatt a forint és a deviza árfolyamváltozásából fakadó fizetési kötelezettség terheli. Ilyen rendelkezést azonban ez a pont nem tartalmaz, és ilyen értelmet utólag sem lehet ebbe a szerződési feltételbe „belemagyarázni”. Hangsúlyozta, hogy sem a szerződés 4. pontja, sem annak egyéb feltételei alapján nem állapítható meg, hogy deviza alapú hitelügyletet kötött az alperessel, illetve, hogy neki kellene az árfolyamváltozásból fakadó terheket viselni. Utalt arra, az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában írtakkal szemben a THM meghatározása nincs

összefüggésben a szerződés 4. pontjával, amely önmagában értelmezhetetlen. Fizetési kötelezettségeit az 5. pontban kimunkált és táblázatban rögzített számadatok magyarázzák meg, az egyedi lízingszerződés nem tartalmaz arra vonatkozó rendelkezést, hogy a táblázatban megjelölteken felül további fizetés is terhelné.

- 7 -

Gf.II.30.166/2013/5.szám

Álláspontja szerint az Üzletszabályzat I/9.c. pontja az ügyleti kamat mértékét nem határozza meg, az csak általánosságban rendelkezik a LIBOR kamatlábról, de nem tartalmaz a kamat mértékére vonatkozó számítási módot. Utalt arra, hogy az alperes egyébként sem a LIBOR kamatszámítási módot alkalmazza, hanem a kamatszámítást a BUBOR + 4 %-hoz igazítja. Megítélése szerint miután a I/9.c. pont nem tartalmazza egyértelműen a kamatot, a díjat és az egyéb költségeket, ez a szerződési feltétel a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe ütközik.

Érvelése szerint az Üzletszabályzat I/13.b., c. és II/4., II/5. pontjai kamatkülönbözetként határozzák meg az árfolyamváltozást, ezáltal az árfolyamváltozás következményét kamatváltozás jogcímén ráterheli az alperes, holott a kamat változása az alperes rendes üzleti banki kockázatának körébe tartozik, azzal számolnia kellett a szerződéskötéskor, ezért azt jogszerűen nem terhelheti a lízingbevevőre.

Kifogásolta, hogy a tulajdonjoga megállapítására és az annak ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéséhez szükséges nyilatkozat kiadására irányuló keresetéről az elsőfokú bíróság nem döntött.

Hangsúlyozta, hogy keresetében nem a teljes szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte, hanem csak az egyes szerződési feltételek jogszabályba ütközésére hivatkozott, ezért a pertárgy értéke nem az ítéletben rögzített érték, hanem az Itv. 39. § (3) bekezdés b) pontja alapján 600 000 Ft.

Utóbb fellebbezését akként módosította, hogy elsődlegesen a teljes lízingszerződés érvénytelenségének megállapítását kéri, tekintettel arra, hogy az a Hpt. 210. § (2) bekezdésében foglaltakat megkerülve nem tartalmazza a kamatot, a díjat és minden költséget, amely hiányosság álláspontja szerint a teljes szerződés érvénytelenségének megállapítását vonja maga után.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Kiemelte, a szerződés létrejöttét és érvényességét nem befolyásolja az a körülmény, hogy az egyedi szerződés csupán a mértékadó devizanemet tartalmazza, és a forintban nyújtott kölcsönnek a svájci frank aktuális árfolyama alapján számított svájci frankban kifejezett összegét nem. Véleménye szerint az Üzletszabályzat I/13.b., II/5. és III/1.g. pontjaiban szerepelt az árfolyamváltozás kiterhelhetősége, így alaptalan a felperesnek az az érvelése, hogy a szerződésnek nincs olyan rendelkezése, amely szerint az árfolyamváltozásból fakadó fizetési kötelezettség terhelné őt. Utalt arra, hogy a Hpt. 210. §

(2) bekezdése nem írja elő azt, hogy a kamatot, díjat és minden egyéb költséget %-os formában kellene meghatározni a szerződésben. Kiemelte, az Üzletszabályzat I/7. pontjában rögzítésre került, hogy a lízingdíj magában foglalja a tőkét, az áfá-t, a kezelési költséget, valamint a kamatot, a lízingszerződés fizetési kötelezettség része pedig egyértelműen tartalmazza az összes lízingdíj összegét, a hitelminősítési díjat, a tőketartozást és az áfá-t, így az összes lízingdíjból levonva ezeket a tételeket, a kamatösszeg kiszámítható.

A fellebbezés **részben alapos.**

- 8 -

A perbeli lízingszerződés érvényességét érintően a fellebbezési eljárás során kizárólag az képezte a jogvita tárgyát, hogy az „egyedi” lízingszerződés 4. pontja, továbbá a szerződés részét képező PLA/20040914/IFI számú Üzletszabályzat I/9.c., I/13.b., c., II/4. és II/5. pontjainak érvénytelensége megállapítható-e.

Téves a felperesnek az a fellebbezési érvelése, amely szerint az egyedi szerződés 4. pontjának „Mértékadó devizanem: CHF” kitétele nem értelmezhető, ezért az a Ptk. 207. §-ának megkerülésére irányul. E tekintetben az ítéltábla a Gf.II.30.395/2012/5. számú végzésében kifejtetteket változatlanul fenntartja, azok megisméltése nélkül az ott írtakra visszautal, hangsúlyozva, hogy a felek szerződésének tartalmát az egyedi lízingszerződés, valamint a szerződéskötéskor a felperes által átvett Üzletszabályzat együttesen határozza meg. Az Üzletszabályzat I/8., 9., 10., 11. és 13. pontjaiban foglaltakat figyelembe véve egyértelműen megállapítható, hogy mi a tartalma a szerződés „Mértékadó devizanem: CHF” kitételének: egyfelől az, hogy a mértékadó devizanemhez, jelen ügyben a svájci frankhoz kapcsolódik az ügyleti kamat mértéke, ami a I/9.c. pont szerint a CHF-re irányadó LIBOR kamat; másfelől az, hogy a fizetési kötelezettséget befolyásolja a mértékadó devizanem, azaz a svájci frank és a forint egymáshoz viszonyított árfolyamának változása, ami egyben azt is jelenti, hogy deviza alapú szerződésről van szó. Ez utóbbin nem változtat az a körülmény, hogy az Üzletszabályzat I/13.b. és c. pontja a fizetési kötelezettség árfolyamváltozásból adódó módosulását tévesen kamatváltozásnak, illetve kamatkülönbözetnek nevezi.

Ugyancsak alaptalanul kifogásolja a felperes, hogy a szerződésben nem került egyértelműen meghatározásra a kamat, a díj valamint az egyéb költségek, és ezért a szerződés a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe ütközik. A Hpt. szerződéskötéskor hatályos 210. § (2) bekezdése szerint a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt, ideértve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének módját, következményeit is. Amint arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt, az egyértelmű meghatározottság követelménye nem jelenti azt, hogy a kamatot, díjat és költségeket számszerűen, vagy százalékos mértékben kötelező megjelölni a szerződésben. A szerződésnek ezek a tartalmi elemei akkor is egyértelműen meghatározottnak tekinthetők, ha mértékük a szerződés Üzletszabályzatban rögzített rendelkezéseit is figyelembe véve megállapítható. A felperest a szerződés szerint

nem vitásan lízingdíj fizetési kötelezettség terhelte, amely az Üzletszabályzat I/7. pontja értelmében magában foglalja a tőketartozást (a lízingtárgy szerződés szerinti árát), a tőkére számított áfa-t, a kezelési költséget valamint a kamatot. A lízingdíj fenti összetevői részben az egyedi szerződésben számszerűen megjelölésre kerültek, részben az Üzletszabályzat egyes pontjai alapján állapítható meg a mértékük az alábbiak szerint.

- A tőketartozás 10 250 000 Ft, a tőkére számított áfa 2 502 500 Ft (egyedi szerződés 5. pont).

- A kezelési költség az Üzletszabályzat 15. pontja értelmében a szerződés futamidő alatti kezelés érdekében felmerülő költségeket magában foglaló díj, amelynek mértékét és esedékességét a felek az egyedi lízingszerződésben határozzák meg. Jelen esetben az

- 9 -

Gf.II.30.166/2013/5.szám

egyedi szerződés kezelési költséget nem határoz meg. Nem zárható ki ugyan, hogy az egyedi szerződés 5. pontjában részletezett törlesztő részletek kiszámításánál az alperes kezelési költséget is figyelembe vett, de miután erre a szerződés semmilyen utalást nem tartalmaz, és olyan számítási módot sem határoz meg, amely alapján valamilyen közérthető, egyértelmű matematikai módszerrel megállapítható lenne, hogy az alperes számolt-e, s ha igen milyen mértékű kezelési költséget, az a következtetés vonható le, hogy a felperes kezelési költség címén fizetési kötelezettség nem terheli. Megjegyzendő, hogy az alperes 2009. augusztus 1. napjától hatályos Üzletszabályzatának 13. pontja a kezelési költséget a lízingdíj összetevői között már nem is tünteti fel.

- A lízingdíj további összetevőjét, a kamatot az Üzletszabályzat I/9.c. pontja határozza meg akként, hogy a „Reuter Monitor Money Rate Service „LIBO” elnevezésű oldalán a mértékadó devizanemben hat hónapos kamatperiódusra közölt, éves százalékban kifejezett LIBOR kamatláb a mérvadó.” A Ptk. 207. § (1) bekezdése értelmében a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. A (2) bekezdés szerint pedig, ha az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés tartalma az (1) bekezdésben foglalt szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel meghatározójával szerződő fél, illetve a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. Ennek megfelelően az Üzletszabályzat idézett rendelkezésének „LIBOR kamatláb a mérvadó” kitétele akként értelmezhető, hogy az ügyleti kamat mértéke a svájci frankra irányadó LIBOR kamatlábbal egyezik meg. A felperes állította, hogy az alperes - a fizetési értesítőkből megállapíthatóan - BUBOR + 4 %-kal számolja a havi törlesztő részleteket. Ha ez valóban így van, ez csupán annyit jelent, hogy az alperes nem a szerződés szerint végzi e tekintetben az elszámolást, de ez nem érinti a szerződés érvényességét, hanem a felek közötti elszámolásra tartozó kérdés.

A fentiek szerint a felperes fizetési kötelezettsége a szerződés alapján megállapítható: az magában foglalja a tőketartozást, az áfa-t, a tőkére számított ügyleti kamatot, és az egyedi szerződés 5. pontjában rögzített 100 000 Ft összegű hitelminősítési díjat, továbbá késedelem esetén a késedelmi kamatot.

Téves a felperesnek az az álláspontja is, amely szerint az Üzletszabályzat I/13.b. és c. pontja, továbbá II/4. és 5. pontja a Hpt. 2. számú melléklete III/7. pontjának megkerülésére irányuló uzsorás szerződési feltételek, mert kamatkülönbözetként terhelik rá a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyamának kedvezőtlen változását. Amint azt az elsőfokú bíróság is helyesen hangsúlyozta, a szerződési rendelkezéseket nem elnevezésük, hanem tartalmuk alapján kell megítélni. Kétségtelen, hogy az üzletszabályzat hivatkozott pontjainak „kamatváltozás”, illetve „kamatkülönbözet” megnevezéssel jelölt rendelkezései nem felelnek meg a kamat Hpt. 2. számú melléklete III/7. pontjában meghatározott fogalmának. Az esetleges téves szóhasználat azonban az adott szerződési feltétel érvényességét nem érinti, ha egyébként annak tartalma nem szenved az érintett feltétel érvénytelenségét eredményező hibában. Jelen esetben az Üzletszabályzat felperes által kifogásolt I/13.b. és c. pontjai, valamint a II/4., II/5. pontja a felperest terhelő lízingdíj fizetési kötelezettségnek a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyama változásából eredő

- 10 -

módosulására vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket. Sem a Hpt., sem más jogszabály nem tiltja és nem is tiltotta, hogy deviza alapú hitelezés esetén a pénzügyi intézmény az árfolyamváltozásból eredő kockázatot az ügyfélre terhelje. Ez a kockázati elem - amely egyébként mindkét szerződő felet érinti, hiszen az árfolyam forintra nézve kedvezőbb változása a lízingbevevő fizetési kötelezettségének csökkenését vonja maga után - kizárja az uzsora megállapíthatóságát is. Az érvénytelenségi ok fennállását ugyanis a szerződéskötés időpontjára vetítetten kell vizsgálni, így a szerződés uzsorás jellege - az egyéb törvényi feltételek fennállása esetén is - csak akkor állapítható meg, ha a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás közötti feltűnő értékaránytalanság már a szerződéskötés időpontjában kimutatható. Erre a felperes maga sem hivatkozott, a szerződéskötést követő körülményváltozások pedig a szerződés érvényességét nem érintik.

Mindezt értékelve az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a perbeli lízingszerződés felperes által kifogásolt rendelkezései nem ütköznek jogszabályba, nem irányulnak jogszabályi rendelkezés megkerülésére, következésképpen a felperes által megjelölt okból nem érvénytelenek. Ennek megfelelően az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasító rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Helytállóan kifogásolta ugyanakkor a felperes, hogy az elsőfokú bíróság a tulajdonjog megállapítására irányuló kereseti kérelmét nem bírálta el. Amint arra az ítéletábra Gf.II.30.395/2012/5. számú végzésében már utalt, a felperes keresete - annak helyes értelmezése szerint - marasztalásra, a tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartási bejegyzése érdekében az I. r. alperessel szemben a bejegyzési engedély kiadására, a II-V. r. alperesek vonatkozásában pedig tűrésre kötelezésre irányul. E keresetének indoka az, hogy az I. r. alperessel kötött egyedi lízingszerződés, illetve az Üzletszabályzat megjelölt pontjai

érvénytelenek, amelynek következtében álláspontja szerint - e szerződéses kikötések figyelmen kívül hagyására tekintettel - a szerződésből őt terhelő fizetési kötelezettségének eleget tett, s ezáltal az ingatlan tulajdonjogát is megszerezte. A fentiek szerinti kereseti kérelem elbírálásához mellőzhetetlen annak vizsgálata, hogy a szerződés alapján a felperest milyen fizetési kötelezettség terhelte, továbbá, hogy ennek eleget tett-e maradéktalanul. Ennek a vizsgálatnak részét képezi a szerződés vitatott pontjai érvényessége kérdésében való állásfoglalás. Az elsőfokú bíróság a jogvitát csak ebben a kérdésben bírálta el, ezért határozatát az ítéltábla a Pp. 213. § (1) bekezdése alapján részítéletnek tekintette azzal, hogy az érvényesnek tekinthető szerződés fentebb részletezett tartalma alapján el kell végezni a felek közötti elszámolást, és annak eredményéhez képest lehet állást foglalni a felperes tulajdonjogi igényével kapcsolatos kereset megalapozottságát illetően. Az elsőfokú bíróság - eltérő jogi álláspontja folytán - az elszámolást nem végezte el, ezért ítélete e tekintetben megalapozatlan. Ennek megfelelően az ítéltábla az elsőfokú bíróság határozatának a tulajdonjogi igényt elutasító rendelkezését - a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezésekre is kiterjedően - hatályon kívül helyezte a Pp. 252.§ (3) bekezdése alapján, és az elsőfokú bíróságot a per további tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

- 11 -

Gf.II.30.166/2013/5.szám

Az elsőfokú bíróság határozatának az ítéltábla részítéletével felülbírált rendelkezéseihez kapcsolódóan a felperes fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért az ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az I. r. alperes jelen másodfokú eljárással kapcsolatos költségeinek megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg. Ugyancsak fellebbezése eredménytelenségére figyelemmel köteles megfizetni a felperes az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja alapján meghatározott fellebbezési érték figyelembevételével a 47. § (1) bekezdés szerinti mértékű fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint az Itv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel megjegyzi az ítéltábla, hogy a fentebb már jelzettek szerint a felperes a perben tulajdoni igényt érvényesít arra hivatkozva, hogy az egyedi lízingszerződésben megjelölt 15 445 100 Ft lízingdíjat maradéktalanul megfizette, ennek megfelelően a pertárgy értéke meghatározható, azt az elsőfokú bíróság a Pp. 24. § (1) bekezdése alapján helyesen jelölte meg a lízingszerződésben feltüntetett 15 445 100 Ft-ban.

S z e g e d , 2013. november 12.

Dr.Szeghő Katalin sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.	Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró